

TAULA D'EXPERIÈNCIES

«La vinculació de la formació amb les necessitats i ofertes d'ocupació en el territori»

Rosa Vergés. Cap de Relacions Institucionals de la Fundació ESCAC

Cap de Relacions Institucionals de la Fundació ESCAC, Escola de Cinema i Audiovisuals de Catalunya. Cineasta i docent. Llicenciada en Història de l'Art a la Universitat de Barcelona i a la Universitat de la Sorbonne. Ha escrit i dirigit llargmetratges i documentals. És professora associada de la Universitat Pompeu Fabra, Universitat Ramon Llull, la Universitat Menéndez Pelayo i l'Escola Secundària Projecte.

Moltes gràcies per haver-nos convidat. Tot el matí he estat pensant que haver de parlar la última, i d'un èxit, és com acabar bé la pel·lícula del dia. El cert es que no sabia que venia a escoltar coses tan interessants. El que puc explicar jo ara, si té algun sentit i interès, és perquè demostra que tot el que s'ha dit aquí avui, algunes vegades és possible. És el cas de la Fundació ESCAC. Neix l'any 1993 com un projecte que ve de la Formació Professional del Centre Calassanç que formava tècnics en Imatge i So amb la voluntat de formar professionals especialitzats per al sector audiovisual en desenvolupament, i que ho requeriria. Es tractava de nodrir el sector professional de gent preparada, competent, competitiva i prestigiar aquests estudis.

En aquell moment, quan es va canviar el sistema educatiu, les hores lectives eren tan insuficients, que es va voler crear a través d'aquesta Fundació uns estudis que tinguessin caràcter universitari. S'ha de dir que l'escola, l'ESCAC, que va crear la Fundació, és un model únic en tot l'Estat perquè està adscrit a la Universitat de Barcelona i dóna un títol de graduat superior. És una escola privada que dóna un títol universitari homologat pel Pla Bolonya. En aquest sentit el què ofereix a nivell de formació és molt ampli, però en l'ADN de la pròpia Fundació, des d'un inici, només tenia un objectiu, que era cobrir un sector que ara també està en crisi com és el cinema. I en divuit anys ha assolit el seu repte. Hem de parlar d'un gran èxit en un moment de crisi i això ja vol dir alguna cosa, en la línia, per cert, d'alguna de les que s'han comentat avui aquí.

En el món del cinema i en el món de l'audiovisual en general no es requereix una titulació per fer moltes coses. Potser a la televisió, necessitaràs enginyers per fer les coses més tècniques, però aquest és un món mig artístic, mig de negoci. Per tant, no s'exigeix encara ara formació acadèmica. Prestigiar el valor que té una formació especialitzada és una de les tasques que ha anat fent aquesta Fundació des de l'inici.

La ubicació de l'escola a Terrassa, en una antiga fàbrica, la Farinera Espona es una bona metàfora per a comprendre que s'hi manufactura talent per a un mercat

professional. Tenint clar que el cinema fabrica somnis, aquesta idea de què la formació no es queda només en la fase d'estudis, si no, que hi ha voluntat després d'integrar l'alumnat en el seu destí professional.

El grau a l'ESCAC són quatre anys d'estudi dels que dos són comuns i dos són d'especialització en cada una de les matèries. En el sector del cinema i de l'audiovisual, les tasques són molt especialitzades. L'Escola té la dinàmica de contractar a més de professors acadèmics, professionals destacats del sector en actiu i també antics alumnes. És a dir, aquella gent que ha estudiat a l'escola i – immediatament– s'incorporen com a professors. De manera que els alumnes reben informació teòrica, alhora que coneixen la praxis professional i a més quan fan pràctiques tenen professors amb molt poca distància generacional, amb qui tenen moltes coses en comú.

Aquests estudis són molt cars, des del punt de vista del finançament. Comptar amb l'últim model d'ordinador o equipament de càmera és imprescindible, perquè la tecnologia va molt ràpid. Tenim les subvencions, les que són possibles, algunes beques i, des de la Fundació, estem contínuament intentant crear que empreses especialitzades del sector tutoritzin els estudis i bequin alguns alumnes. L'alt cost de la matrícula fa que tots els nois i noies que volen estudiar a l'ESCAC es facin responsables de que formen part d'una escola d'alt rendiment que els prepara per entrar en un món molt competitiu. Estudiar cine no és com anar al cine, no és el mateix. A mi sempre m'han dit: -"fas cine? i què més fas?" i jo contesto: "Aquesta és la meva professió".

En el Patronat de la Fundació hi ha dos pilars: l'escola Pia i la Universitat de Barcelona. Després hi ha l'Ajuntament de Terrassa i després hi ha un altre tipus de socis que representen el món professional, com és EGEDA, que representa els drets dels productors, l'SGAE, els drets dels autors, l'ICEC, l'Acadèmia del Cinema, IMAGEFILMS i Luk Internacional.

La Fundació ESCAC genera una sèrie d'activitats, com ara la formació continuada, i signa convenis de col.laboració amb d'altres institucions. Com per exemple, amb la Fílmoteca de Catalunya, que dedica unes sessions adreçades als alumnes on s'expliquen els oficis cinematogràfics a través del visionat de pel·lícules. I on es debat amb professionals de cada especialitat, i s'analitzen les obres des del punt de vista fotogràfic, de direcció, muntatge etc... segons les seves experiències.

Insistent en la dinàmica de connexió entre formació i món professional, s'organitza cada any un Talent Campus, per alumnes, tant dels màsters com dels postgraus i també de l'escola. En aquest cas els estudiants es presenten davant del sector professional, dels productors, i donen a conèixer els seus projectes. I alguns d'ells aconseguen ser prou convincents per tirar endavant.

A través d'una productora, creada per gent que ha sortit de l'escola s'ha anat construint un pont, i s'ha donat viabilitat als projectes dels alumnes. D'alguna manera, en divuit anys que fa funciona s'han anat nodrint –realment– a tot el sector del cinema,

i també, de l'audiovisual, d'una sèrie de gent que –efectivament– estaven preparats i han aconseguit molts èxits. La Rita Marzoa ho deia a la presentació. Els últims deu anys hem estat nominats i guardonats en les cerimònies dels Premis Goya i ara també als Gaudí. D'aixó s'ha beneficiat tot el sector..

Quin és l'interès d'una pel·lícula com “*El Orfanato*”? Doncs que tota la gent que l'ha fet és gent que surt d'una escola, l'ESCAC, i que per molts, començant per el director és la seva primera producció. Potser us podria dir per exemple que un molt bon director de fotografia que abans era alumne i ara és professor de l'escola, ha fet pel·lícules amb Banderas, i amb Amenábar o que el muntador de *El “El laberinto del fauno”* surt de l'escola. I que ara mateix, hi ha alumnes que amb el seu exemple i amb la seva capacitat per integrar-se al món professional han creat una il·lusió i una dinàmica de credibilitat i d'autoestima necessaris. Per cert, un altre dels defectes que avui no hem comentat i que tenim en aquest país és la falta d'autoestima i és bo veure que podem apreciar els nostres valors i formats a casa.

Tot aquest talent que es forma a l'escola de cinema, potser, ara podem aconseguir que les empreses el visualitzin i deixin de desaprofitar-lo; aquí, dins del món del cinema hi hagut gent molt interessant sempre però invisible. La formació és una bona oportunitat de madurar-lo. Cada vegada que vaig a l'escola em moro d'enveja. A mi m'hagués agradat molt tenir la possibilitat d'equivocar-me tantes vegades, i fer moltes pràctiques amb una càmera. Tenir els professors de tan nivell i entrega. Amb aquest acompanyament i aquestes ganes i aquesta passió per tirar endavant projectes propis. Projectes que tenen moltes vessants i que poden acabar sent molt importants per un país. Les pel·lícules són grans missatgers de la identitat d'un país i, efectivament, ara jo diria que des del punt de vista polític per fi ja s'ha descobert que potser sí que és interessant i ric el cinema català. I es parla del talent. L'ESCAC educa aquest talent, i ajuda a vehicular-lo en contacte amb les empreses.

En aquests moments hi ha matriculats alumnes de 23 països. Una cosa més que parla d'aquesta possibilitat d'obrir-se al món. Fem intercanvis d'alumnes i de professors amb les escoles de cinema de tot el món. Visitar l'ESCAC dóna vitalitat i t'omple els pulmons d'aire i de ganes de fer. I ho dic amb coneixement de causa. Jo sóc padrina de la primera promoció d'alumnes. I ara els veus, i es clar, el Kike Maillo, el Bayona... tota aquesta gent que et vénen i et diuen: “Hola madrina”.és un orgull veure l'activitat que genera aquesta cadena de transmissió. La veritat és que aquesta dinàmica de coneixement, en funció d'anar cada cop més lluny, és molt important.

Potser si la creació d'una escola de cinema hagués estat en el seu moment una cosa més dirigida des de la pròpia administració no tindria la vitalitat i el nervi que té ara. Perquè en el resultat hi té molt a veure la llibertat de la que s'ha parlat avui i també la seva filosofia i la manera de ser ha estat determinant. I no s'ha conduït res de cap manera forçada per conveniència política. I això ha donat els fruits que ha donat i seguirà donant, esperem, perquè ara està instal·lada en la comoditat de que el model que ha practicat, funciona. Per tant, pot servir d'exemple per altres fundacions i altres iniciatives. A més, el projecte s'ha consolidat i gaudeix d'una credibilitat internacional. Perquè ara, curiosament, vénen estudiants de fora. Abans, si algú volia estudiar cinema havia d'anar a Estats Units, a Cuba o a un país de l'Est. I ara a la gent li pots

dir: “No cal que te’n vagis, la millor escola està aquí”. És veritat. És referència a Europa i vénen de tot arreu.

A partir de creure que tota aquesta gent que va sortint poden ser professionals competents s’està regenerant el teixit industrial que és el món professional. Crear aquesta complicitat costa, ja que hi ha moltes empreses que agafen els alumnes en pràctiques però, aleshores, has de vigilar que no sigui per explotar-los. Per a fer una bona connexió s’ha de garantir una bona capacitat professional, una remuneració, i fer uns útils intercanvis. Hi ha una pàgina web i cada alumne i ex alumne té un *password* per entrar a veure quines ofertes hi ha de treball a diferents empreses.

Hi ha en joc un prestigi que es va edificant creant confiança tan entre l’alumnat com a les empreses que han de complir amb les expectatives. S’ha de controlar el bon fi de tot el procés amb les màximes garanties. Ho he sentit a dir de diferents maneres aquest matí. Cada una de les fundacions que han exposat la seva experiència considera essencial aquesta coordinació en tot el procés. Aquesta transversalitat és el que assegura una orientació, sigui quin sigui el tema formatiu i la vessant professional que li correspongui. La gràcia d’una trobada com aquesta és que permet posar en comú un sentir i una manera de fer que és la única que és possible.

Evidentment, darrera de tot això sempre hi ha unes persones amb una gran capacitat de insistència imbatibles i que com ha algú dit abans: “no entenen com ha de costar tant”. Està molt bé ara parlar de l’èxit de l’ESCAC i del segell que té. I és un èxit que ve més de gust explicar-lo aquí que potser a altres llocs, perquè aquí tots sabem el que hi ha al darrera d’un projecte com aquest. Il·lusionat, gran empeny, una filosofia i una persistència i molta generositat per cuidar als joves i capacitat per fer-ne de tot un bon seguiment.

Tot això que estic parlant li correspondria fer-ho a qui va crear la Fundació ESCAC, amb molta il·lusionat i tossudesat. És en Josep Maixenchs, el seu director i fundador.

Maixenchs em deia ahir: “No m’agrada que es faci tant *autobombo*” i jo li deia: “ Però què vols que digui si el model veritablement funciona? Penso que en un moment com aquest és millor dir-ho”.

Tot el que s’ha dit avui aquí parteix de creure en els joves, de creure en les possibilitats que la formació dona i en implicar-se tots en aquest futur professional que els està esperant. Moltes gràcies.